

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾

z dnia .....2007 r.

**w sprawie wprowadzenia na części terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
nakazów i zakazów w związku ze szczególnym zagrożeniem roślin przez
zachodnią kukurydzianą stonkę korzeniową²⁾**

Na podstawie art. 8 ust. 5 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin (Dz. U. z 2004 r. Nr 11, poz. 94, z późn. zm.³⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Przepisy rozporządzenia stosuje się na części terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obejmującej powiaty:

- 1) w których zadomowiła się zachodnia kukurydziana stonka korzeniowa, zwane dalej „strefą zasiedlenia”, które są określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia;
- 2) zagrożone rozprzestrzenieniem się zachodniej kukurydzianej stonki korzeniowej, zwane dalej „strefą ryzyka”, które są określone w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

§ 2. W strefie zasiedlenia, do dnia 31 grudnia 2009 r.:

- 1) nakazuje się, przy uprawie kukurydzy:
  - a) stosowanie zmianowania dopuszczającego jej uprawę na danym gruncie raz w okresie trzech kolejnych sezonów uprawowych albo
  - b) stosowanie zmianowania dopuszczającego jej uprawę na danym gruncie dwa razy w okresie trzech kolejnych sezonów uprawowych, jeżeli:
    - w czasie co najmniej jednego sezonu uprawowego, w którym jest ona uprawiana, zostaną wykonane zabiegi przy użyciu środków ochrony roślin zwalczające owady dorosłe zachodniej kukurydzianej stonki korzeniowej albo
    - w każdym sezonie uprawowym, w którym jest ona uprawiana, zostanie ona wysiana po dniu 1 lipca,
  - c) wykonanie głębokiej orki jesiennej po zakończeniu każdego sezonu jej uprawy, po uprzednim dokładnym rozdrobieniu resztek poźniwnych,

d) czyszczenie maszyn używanych na gruntach, na których jest ona uprawiana, z ziemi i resztek roślinnych, przed przemieszczeniem ich poza obszar strefy zasiedlenia;

2) zakazuje się przemieszczania poza obszar strefy zasiedlenia:

- a) świeżych roślin kukurydzy oraz ich części, w każdym sezonie jej uprawy, przed dniem 15 października,
- b) gleby lub innego podłoża uprawowego pochodzącego z gruntów, na których uprawiana jest kukurydza.

§ 3. Na gruntach położonych w strefie ryzyka, do dnia 31 grudnia 2009 r.:

1) nakazuje się, przy uprawie kukurydzy:

a) stosowanie:

- zmianowania dopuszczającego jej uprawę na danym gruncie raz w okresie dwóch kolejnych sezonów uprawowych albo
- zabiegów środkami ochrony roślin zwalczających owady dorosłe zachodniej kukurydzianej stonki korzeniowej w każdym sezonie jej uprawy, jeżeli jest ona uprawiana w monokulturze,

b) wykonanie głębokiej orki jesiennej po zakończeniu każdego sezonu jej uprawy, po uprzednim dokładnym rozdrobieniu resztek poźniwnych,

c) czyszczenie maszyn używanych na gruntach, na których uprawiana jest kukurydza, z ziemi i resztek roślinnych, przed przemieszczeniem ich poza obszar strefy ryzyka;

2) zakazuje się przemieszczania poza obszar strefy ryzyka:

- a) świeżych roślin kukurydzy oraz ich części, w każdym sezonie jej uprawy, przed dniem 15 października,
- b) gleby lub innego podłoża uprawowego pochodzącego z gruntów, na których uprawiana jest kukurydza.

§ 4. Na gruntach położonych w strefie zasiedlenia albo w strefie ryzyka, do dnia 31 grudnia 2009 r., nakazuje się niszczenie samosiewów kukurydzy.

§ 5. Traci moc rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 26 maja 2006 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa podkarpackiego

nakazów i zakazów w związku ze szczególnym zagrożeniem roślin przez zachodnią kukurydzianą stonkę korzeniową (Dz. U. Nr 97, poz. 669).

§ 6. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

---

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 131, poz. 915).

²⁾ Przepisy rozporządzenia wdrażają:

- decyzję Komisji 2003/766/WE z dnia 24 października 2003 r. w sprawie środków nadzwyczajnych zapobiegających rozprzestrzenianiu się we Wspólnocie *Diabrotica virgifera* Le Conte (Dz. Urz. UE L 275 z 25.10.2003, str. 49; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 40, str. 442),
- decyzję Komisji 2006/564/WE z dnia 11 sierpnia 2006 r. zmieniającą decyzję 2003/766/WE w sprawie środków nadzwyczajnych zapobiegających rozprzestrzenianiu się we Wspólnocie *Diabrotica virgifera* Le Conte (Dz. Urz. UE L 225 z 17.8.2006, str. 28).

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 173, poz. 1808 i Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 163, poz. 1362 oraz z 2006 r. Nr 92, poz. 639, Nr 170, poz. 1217 i Nr 171, poz. 1225.

**POWIATY W KTÓRYCH ZADOMOWIŁA SIĘ ZACHODNIA KUKURYDZIANA
STONKA KORZENIOWA**

Lp.	Województwo	Powiat
1	2	3
1	dolnośląskie	ząbkowicki
2	lubelskie	biłgorajski, hrubieszowski, janowski, krasnostawski, kraśnicki, lubelski, opolski, puławski, tomaszowski, zamojski, miasta na prawach powiatu: Lublin, Zamość
3	małopolskie	bocheński, brzeski, dąbrowski, gorlicki, krakowski, limanowski, miechowski, myślenicki, nowosądecki, nowotarski, proszowicki, suski, tarnowski, tatrzański, wadowicki, wielicki, miasta na prawach powiatu: Kraków, Nowy Sącz, Tarnów
4	mazowieckie	lipski
5	opolskie	brzeski, głubczycki, kędzierzyńsko-kozielski, krapkowicki, nyski, opolski, prudnicki, miasto na prawach powiatu: Opole
6	podkarpackie	bieszczadzki, brzozowski, dębicki, jarosławski, jasielski, kolbuszowski, krośnieński, leski, leżajski, lubaczowski, łańcucki, mielecki, niżański, przemyski, przeworski, ropczycko-sędziszowski, rzeszowski, sanocki, stalowowolski, strzyżowski, tarnobrzegi, miasta na prawach powiatu: Krosno, Przemyśl, Rzeszów, Tarnobrzeg
7	śląskie	bielski, cieszyński, mikołowski, pszczyński, raciborski, rybnicki, wodzisławski, żywiecki, miasta na prawach powiatu: Bielsko-Biała, Jastrzębie-Zdrój, Rybnik, Żory
8	świętokrzyskie	buski, jędrzejowski, kazimierski, opatowski, pińczowski, sandomierski, staszowski

**POWIATY ZAGROŻONE ROZPRZESTRZENIENIEM SIĘ ZACHODNIEJ
KUKURYDZIANEJ STONKI KORZENIOWEJ**

Lp.	Województwo	Powiat
1	2	3
1	dolnośląskie	dzierżoniowski, kłodzki, oławski, strzeliński
2	lubelskie	chełmski, lubartowski, łęczyński, rycki, świdnicki, miasto na prawach powiatu: Chełm
3	małopolskie	chrzanowski, olkuski, oświęcimski
4	mazowieckie	kozienicki, radomski, zwoleński, miasto na prawach powiatu: Radom
5	opolskie	kluczborski, namysłowski, oleski, strzelecki
6	śląskie	bieruńsko-lędziński, gliwicki, zawierciański, miasta na prawach powiatu: Bytom, Chorzów , Gliwice, Katowice, Piekary Śląskie, Ruda Śląska, Siemianowice Śląskie, Świętochłowice, Tychy, Zabrze
7	świętokrzyskie	kielecki, ostrowiecki, starachowicki, włoszczowski, miasto na prawach powiatu: Kielce

UZASADNIENIE

Zachodnia kukurydziana stonka korzeniowa (*Diabrotica virgifera* Le Conte) jest szkodnikiem mogącym powodować znaczące straty w uprawach kukurydzy. Gatunek ten pochodzi z Ameryki Północnej i został zawleczony do Europy w 1992 r. Od tego czasu jest notowany w większości krajów europejskich, w tym również - od sierpnia 2005 r. - w Polsce. Szkodnik wykazuje duże zdolności do rozprzestrzeniania się - może migrować w sposób naturalny (populacja jest w stanie zwiększyć zasięg występowania o około 40 km rocznie, natomiast pojedynczy chrząszcz jest zdolny pokonać nawet 100 km dziennie) lub przenosić się przy udziale środków transportu, w wyniku wymiany handlowej lub migracji ludności. Owad ten potrafi także szybko zaadaptować się do warunków istniejących na nowo zasiedlonych obszarach.

Szkodliwość szkodnika wiąże się głównie z działalnością larw, które żerują na systemie korzeniowym roślin, co prowadzi do ich deformacji i wylegania, a także ich stopniowego zamierania. Zniekształcone i wylegające rośliny utrudniają przeprowadzenie zbiorów, co prowadzi do dodatkowych strat w plonach.

Sposoby zwalczania i zapobiegania rozprzestrzenianiu się zachodniej kukurydzianej stonki korzeniowej na terytorium Wspólnoty regulowała do tej pory decyzja Komisji 2003/766/WE z dnia 24 października 2003 r. w sprawie środków nadzwyczajnych zapobiegających rozprzestrzenianiu się we Wspólnocie *Diabrotica virgifera* Le Conte (Dz. Urz. UE L 275 z 25.10.2003, str. 49; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 40, str. 442), której postanowienia zostały wdrożone do prawa polskiego przepisami rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 kwietnia 2004 r. w sprawie szczegółowych sposobów postępowania przy zwalczaniu i zapobieganiu rozprzestrzenianiu się zachodniej kukurydzianej stonki korzeniowej (Dz. U. Nr 82, poz. 763) oraz rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 26 maja 2006 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa podkarpackiego nakazów i zakazów w związku ze szczególnym zagrożeniem roślin przez zachodnią kukurydzianą stonkę korzeniową (Dz. U. Nr 97, poz. 669).

Ponieważ środki określone w wymienionej wyżej decyzji okazały się niewystarczające, aby zapobiec zadomowieniu się zachodniej kukurydzianej stonki korzeniowej na niektórych obszarach Wspólnoty, decyzja Komisji 2006/564/WE z dnia 11 sierpnia 2006 r. zmieniająca decyzję 2003/766/WE w sprawie środków

nadzwyczajnych zapobiegających rozprzestrzenianiu się we Wspólnocie *Diabrotica virgifera* Le Conte (Dz. Urz. UE L 225 z 17.8.2006, str. 28) umożliwia państwom członkowskim Unii Europejskiej podjęcie na obszarach, na których zwalczenie tego organizmu jest niemożliwe oraz na terenach bezpośrednio graniczących z takimi obszarami dodatkowych działań, w ramach tzw. „programów zapobiegawczych”. Zasady, na jakich powinny zostać oparte programy zapobiegawcze, przygotowywane przez poszczególne państwa członkowskie Unii Europejskiej, określają zalecenia Komisji 2006/565/WE z dnia 11 sierpnia 2006 r. w sprawie programów zapobiegania dalszemu rozprzestrzenianiu się *Diabrotica virgifera* Le Conte w rejonach Wspólnoty, w których stwierdzono jego obecność (Dz. Urz. UE L 225 z 17.8.2006, str. 30), przy czym, zgodnie z powyższymi zaleceniami, programy takie powinny uwzględniać także wiedzę naukową w zakresie zwalczania zachodniej kukurydzianej stonki korzeniowej, biologię tego szkodnika, liczebność jego populacji oraz system produkcji kukurydzy w danym państwie członkowskim.

Wyniki monitoringu występowania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej zachodniej kukurydzianej stonki korzeniowej, przeprowadzonego w 2006 roku przez Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa wykazały, że szkodnik ten jest zadomowiony w Polsce i jego bardzo liczna populacja nie pozwoli na jego całkowite zwalczenie. W związku z powyższym, a także mając na względzie postanowienia wymienionej powyżej decyzji Komisji 2006/564/WE, proponuje się wyodrębnienie na terytorium kraju „strefy zasiedlenia” obejmującej swym zasięgiem powiaty, w których na podstawie wyników monitoringu stwierdzono zadomowienie się zachodniej kukurydzianej stonki korzeniowej, oraz „strefy ryzyka”, obejmującej swym zasięgiem powiaty graniczące ze strefą zasiedlenia i zagrożone rozprzestrzenieniem się tego szkodnika. W strefach tych, nałożone zostaną nakazy i zakazy mające na celu ograniczenie liczebności populacji szkodnika oraz zapobieżenie jego dalszemu rozprzestrzenianiu, opracowane w oparciu o zalecenia Komisji 2006/565/WE oraz uwzględniające specyfikę uprawy kukurydzy na terenie kraju. Nakazy i zakazy te obejmują w szczególności:

- odpowiednie zmianowanie w uprawie kukurydzy,
- wykonywanie zabiegów chemicznych lub agrotechnicznych zwalczających szkodnika,

- wprowadzenie ograniczeń w przemieszczaniu roślin kukurydzy oraz gleby poza obszar wyznaczonych stref.

Ze względu na konieczność wejścia w życie przepisów projektowanego rozporządzenia przed rozpoczęciem sezonu uprawy kukurydzy w roku 2007, proponuje się, aby weszło ono w życie po upływie siedmiu dni od dnia ogłoszenia.

Projektowane rozporządzenie wdraża do polskiego porządku prawnego postanowienia decyzji Komisji 2003/766/WE z dnia 24 października 2003 r. w sprawie środków nadzwyczajnych zapobiegających rozprzestrzenianiu się we Wspólnocie *Diabrotica virgifera* Le Conte (Dz. Urz. UE L 275 z 25.10.2003, str. 49; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 40, str. 442) oraz decyzji Komisji 2006/564/WE z dnia 11 sierpnia 2006 r. zmieniającej decyzję Komisji 2003/766/WE w sprawie środków nadzwyczajnych zapobiegających rozprzestrzenianiu się we Wspólnocie *Diabrotica virgifera* Le Conte (Dz. Urz. UE L 225 z 17.8.2006, str. 28). W związku z tym projekt rozporządzenia nie podlega notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Projektowane rozporządzenie jest zgodne z prawem Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 69, poz. 1414).

Ocena skutków regulacji:

- 1. Podmioty, na które oddziałuje projektowana regulacja** – projektowana regulacja dotyczy Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz podmiotów zajmujących się uprawą kukurydzy.
- 2. Wpływ projektowanego rozporządzenia na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego** – wydanie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na sektor finansów publicznych oraz nie spowoduje zwiększenia dochodów i wydatków budżetu państwa i jednostek samorządu terytorialnego. Projektowane rozporządzenie nie zwiększa zakresu obowiązków Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, związanych z kontrolą występowania zachodniej kukurydzianej stonki korzeniowej na terenie kraju.

3. **Wpływ projektowanego rozporządzenia na rynek pracy** – wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

4. **Wpływ projektowanego rozporządzenia na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw** – projektowane rozporządzenie będzie miało wpływ na dochody podmiotów zajmujących się uprawą kukurydzy na obszarze powiatów objętych strefą zasiedlenia i strefą ryzyka. Będzie się to wiązać z koniecznością wprowadzenia systemów zmianowania wymuszających zaniechanie produkcji kukurydzy w niektórych sezonach (w strefie zasiedlenia niemożliwe będzie uprawianie kukurydzy w monokulturze), jak również z koniecznością przeprowadzania zabiegów środkami ochrony roślin, co z kolei podniesie koszty uprawy. Rzeczywisty wpływ projektowanego rozporządzenia na dochodowość podmiotów objętych regulacją jest jednak niemożliwy do oszacowania na obecnym etapie prac legislacyjnych, ze względu na brak szczegółowych informacji dotyczących stosowanych obecnie systemów zmianowania.

Analiza wykonana przez Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej wykazała, że zaniechanie podjęcia działań, mających na celu ograniczenie liczebności populacji zachodniej kukurydzianej stonki korzeniowej na terenie kraju oraz zahamowanie dalszego jej rozprzestrzeniania doprowadzi w ciągu 4-5 lat do pierwszych istotnych z ekonomicznego punktu widzenia strat w uprawach. Po upływie 10 lat porażonych będzie 27-36% areалу uprawy kukurydzy, a spowodowany tym spadek plonów osiągnie około 8-11% (229-305 tys. ton). Przy założonym poziomie cen zbliżonym do ceny interwencyjnej, wartość strat będzie się kształtować w granicach 23-31 mln euro, tj. około 190 euro na 1 ha porażonej plantacji. Spadek podaży krajowej doprowadzi z kolei do wzrostu cen oraz ograniczenia eksportu, przy czym - w celu uzupełnienia niedoborów – niezbędny będzie import kukurydzy.

5. **Wpływ projektowanego rozporządzenia na sytuację i rozwój regionalny** – na terenie powiatów włączonych do strefy zasiedlenia i strefy ryzyka można spodziewać się ograniczenia uprawy kukurydzy.

6. **Konsultacje** - projekt rozporządzenia zostanie skonsultowany z organizacjami społeczno-zawodowymi hodowców roślin i instytucjami działającymi w obszarze regulowanym rozporządzeniem, między innymi z Polskim Związkiem Producentów Kukurydzy, Federacją Związków Pracodawców, Dzierżawców i Właścicieli Rolnych, Federacją Branżowych Związków Producentów Rolnych, Krajową Radą Izb

Rolniczych, Krajową Sekcją Pracowników Ochrony Roślin przy Zarządzie Głównym Związków Zawodowych Pracowników Rolnictwa RP, Krajowym Związkiem Producentów Nasion Ogrodniczych i Materiału Szkółkarskiego, Niezależnym Samorządnym Związkiem Rolników Indywidualnych „Solidarność”, Polską Federacją Producentów Żywności, Polską Izbą Nasienną, Polskim Związkiem Ogrodniczym, Sekcją Krajową Pracowników Administracji Rządowej i Samorządowej NSZZ „Solidarność”, Związkiem Zawodowym Centrum Narodowe Młodych Rolników, Związkiem Zawodowym Pracowników Rolnictwa RP, Związkiem Zawodowym Rolnictwa „Samoobrona”, Związkiem Zawodowym Rolników „Ojczyzna”, Związkiem Zawodowym Rolników Rzeczypospolitej „Solidarni” oraz Zrzeszeniem Producentów Nasion Ogrodniczych, Materiału Szkółkarskiego i Grzybów „SOGNAS”, a także wyższymi szkołami rolniczymi.

Opracowano w Departamencie
Hodowli i Ochrony Roślin:

Akceptował

Za zgodność pod względem
prawnym i redakcyjnym: